

Varhaiskasvatussuunnitelmaan perustuva toimintasuunnitelma

Toimintakausi 2024–2025

Palautetaan syyskuun loppuun mennessä varhaiskasvatuksen hallinnon ja varhaiskasvatusyksiköiden johtajien Teams-kansioon.

Päiväkodit laativat vuosittain kaikkia yksikön toimintamuotoja koskevan toimintasuunnitelman kunnassa käytössä olevaan lomakepohjaan. Varhaiskasvatusyksikön johtaja laatii suunnitelman syyskuun loppuun mennessä yhdessä yksikön henkilöstön kanssa ja sen hyväksyy varhaiskasvatuksen johtaja. (Vasu s.6)

Toimintayksikkö: Kyläsepän päiväkot

Käsitelty toimintayksikössä: 9/24

Kuvaus toimintayksiköstä

Yksikön toimintamuodot:

Kyläsepän päiväkot on kolmeryhmäinen varhaiskasvatusyksikkö Ylöjärven Haaviston alueella. Päiväkot on avoinna klo 6.45–17.00. Kyläsepän päiväkodissa toimitaan monimuotoisissa pienryhmissä. Pienryhmät muodostuvat monin eri tavoin: osa ryhmistä on kiinteitä, toiset muodostuvat muun muassa ikäjakauman, leikkikavereiden, lasten tarpeiden tai lasten saapumisaikojen mukaan. Toimintaa kuvaa vahvasti lasten osallisuus ja koko talon yhteisöllisyys.

Ryhmät:

Pomppujen ryhmässä on 1–2-vuotiaita lapsia. Heidän kanssaan työskentelevät varhaiskasvatuksen opettaja ja kaksi varhaiskasvatuksen lastenhoitajaa.

Loikkien ryhmässä on 2–4-vuotiaita lapsia. Ryhmän työntekijöinä toimivat yksi varhaiskasvatuksen opettaja ja kaksi varhaiskasvatuksen lastenhoitajaa.

Spurttien ryhmässä on 4–5-vuotiaita lapsia. Ryhmässä työskentelee kaksi varhaiskasvatuksen opettajaa, yksi varhaiskasvatuksen lastenhoitajaa ja yksi ryhmänohjaaja.

Toimintayksikön arvoperusta

Varhaiskasvatusyksiköissä käydään säännöllistä arvokeskustelua siitä, miten Ylöjärven kaupunkistrategian arvot ja varhaiskasvatuksen perusteiden mukaiset arvot näkyvät varhaiskasvatuksen toteuttamisessa. Käyty keskustelu tiivistetään toimintasuunnitelmaan. Jokaisen varhaiskasvatuksen henkilökunnan jäsenen on tärkeä miettiä omia arvojaan ja miten ne näkyvät tavassa tehdä työtä lasten kanssa. (Vasu s.26)

Kyläsepan päiväkodin toiminnan arvot noudattavat Lapsen oikeuksien sopimusta ja Lapsistrategiaa. Lapsen oikeudet koskettavat yhdenvertaisesti ja jakamattomasti kaikki lapsia ja tähän ovat kaikki kasvattajat sitoutuneet. Kyläsepan päiväkodissa lapsi nähdään toimijana, ei toiminnan kohteena ja lapsen oikeudet huomioidaan päivittäin.

Kyläsepan päiväkodin arvot pohjautuvat vahvasti osallisuuteen ja yhteisöllisyyteen. Lasten ideoita, toiveita ja kiinnostuksen kohteita havainnoidaan ja hyödynnetään herkästi arjessa. Lapsiryhmiin luodaan tietoisesti salliva ilmapiiri, jotta jokainen uskaltaa ilmaista toiveitaan. Toiminnan suunnitelmat tehdään joustaviksi, jotta lasten aloitteisiin ja kiinnostuksen kohteisiin voidaan herkemmin tarttua.

Panostamme turvallisen ja rauhallisen oppimisympäristön luomiseen omalla esimerkillämme ja ennakkoinnilla. Opettelemme lasten kanssa omatoimisuutta ja kannustamme lapsia keksimään ja toimimaan itse, sillä se tukee osallisuutta. Yhteisiä tapahtumia pyritään järjestämään pitkin toimintakautta. Yhteisöllisyyttä harjoitellaan myös ryhmäraajat ylittävän yhteistyön merkeissä.

Lapsi on meille arvokas omana itsenään. Olemme lapsille aidosti läsnä, kuuntelemme heidän asioitaan ja käymme keskustelua heidän kanssaan asettumalla kyykkyyn tai lattialle lapsen tasolle. Omia asioita ei keskustella lasten kesellä ja toisista lapsista ei puhuta muiden lasten kuullen. Jokaisella lapsella on oikeus olla oma itsensä sekä osallistua päätöksentekoon.

Kasvattajat pyrkivät kokoamaan hyvät välineet mahdollisimman monipuoliseen leikkiin ja ottavat huomioon lasten ideat, toiveet ja mielenkiinnonkohteet. Leikki itsessään on arvokasta toimintaa. Pidämme leikkiä tärkeänä lapsen kehityksen kannalta ja annamme leikille tietoisesti aikaa arjessa. Kannustamme lapsia ajattelemaan itse. Lapsille annetaan herkästi positiivista palautetta ja sillä pyritään kannustamaan lapsia sekä tukemaan positiivisen itsetunnon kasvamista. Kiusaamiseen puututaan heti sitä havaittaessa ja sen alkaminen pyritään ehkäisemään varhaisella puuttumisella ja keskustelulla.

Perheet ovat olennainen ja tärkeä osa toimintaamme ja lasten arkea. Perheyksikkö ymmärretään laajan perhekäsityksen kautta, jossa perhe saa itse määrittää mihin heidän perheensä rajautuu. Vanhempien ja lasten lisäksi perheeseen voi kuulua mm. isovanhemmat, uusperhe tai käytännössä mikä vaan raja mihin perheet itse itsensä määrittelevät. Erilaisuudesta keskustellaan lasten kanssa ja yksilöllisyys huomioidaan. Tutustumme eri maihin ja erilaisiin kulttuureihin. Vanhemmat ovat lastensa parhaita asiantuntijoita ja heidän ajatuksiaan ja mielipiteitään kuunnellaan.

Kyläsepan päiväkodin toiminnassa ravintoon ja liikuntaan kiinnitetään huomiota päivittäin. Huomioidaan, että lapset syövät monipuolisesti ja liikkuisivat päivittäin. Lapsia kannustetaan maistamaan ja kokeilemaan erilaisia ruokia. Keholliset leikit sallitaan ja niille etsitään sopivat tilat. Kestävän kehityksen mukaisesti pidetään huolta leluista ja leikitään niillä tarkoituksenmukaisesti ja kestävästi. Vuorovaikutusta harjoitellaan jatkuvasti arjen tilanteissa yhdessä aikuisen avulla ja kiinnitetään huomiota ystävälliseen kanssakäymiseen ja kauniisiin tapoihin. Arjen tilanteessa harjoitellaan myös tunnetaitoja ja syvennetään ymmärrystä niistä pienryhmissä toimien.

Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma on päivitetty syyskuussa 2024.

[Toimipaikan tasa-arvo- ja yhdenvertaisuus.docx \(sharepoint.com\)](#)

Laaja-alaisen osaamisen huomioiminen yksikössämme

Digitaalinen osaaminen

Digitaalisuus on osa yhteiskuntaa, jossa lapsi kasvaa. Digitaalista osaamista tarvitaan ihmisten välisessä vuorovaikutuksessa, yhteiskunnassa toimimisessa ja oppimisessa. Digitaalisen osaamisen vahvistaminen edistää lasten koulutuksellista tasa-arvoa. Varhaiskasvatuksen tehtävänä on yhteistyössä kotien kanssa tukea lapsen ymmärrystä digitaalisuudesta. (Ylöjärven vasu s. 33)

Digitaalisen osaamisen tavoitteina ovat turvallisuus ja vastuullisuus teknologian käytössä ja digitaalisissa oppimisympäristöissä toimimisessa. Varhaiskasvatuksesta perusopetukseen luodaan johdonmukainen oppimisen kokonaisuus, johon kuuluvat laitteiden käytön opettelu, kriittisen ajattelun ja ongelmaratkaisukyvyyn kehittäminen sekä monipuolisten työtapojen harjoittelu.

Henkilöstön digiosaamista tuetaan yksilöidyillä ohjeistuksilla, jotka löytyvät syksyllä jokaisen yksikön omasta Teams-kansiosta. Painopisteenä toimintakaudella 2024–2025 on osaamisen jakaminen eri yksiköiden välillä, uusien vuorovaikutustapojen käyttöönotto lasten välillä (esim. Teams) ja digisuunnitelman liitteiden käyttäminen lasten digitaalisen osaamisen kehittämisessä.

Digitaalisia välineitä hyödynnetään eri ryhmissä huomioiden lasten kehitystaso. Pienten ryhmässä digivälineitä käytetään harkiten ja lyhyitä hetkiä, esimerkiksi musiikin kuunteluun tai laululeikkien opetteluun. Isompien lasten ryhmissä käytetään digitaalisia välineitä kuten älytaulua, tablet-tietokoneita ja puhelinta tukemaan muuta arjen toimintaa. Laitteiden avulla esimerkiksi voidaan selvittää lasta kiinnostavia asioita ja tutkia ilmiöitä lisää yhdessä. Ryhmissä digiajokorttia ja -diplomeita käytetään soveltuvin osin. Taitavampien lasten kanssa käydään läpi diplomit ja ajokortit, pienempien kanssa hyödynnetään osia materiaaleista.

Yksikön toimintakulttuurin kehittäminen

Varhaiskasvatuksessa tuetaan yksiköiden ja toimintamuotojen omaa kehittämistyötä. Kokemuksia ja hyviä käytäntöjä jaetaan henkilöstön kesken. Henkilöstölle tarjotaan mahdollisuuksia ammatilliseen keskusteluun. Toimintakulttuurin kehittymistä tuetaan vakiinnuttamalla vertaisoppimisen keinoja esim. agentti- ja mentorointimenetelmillä. Varhaiskasvatuksessa kokeillaan rohkeasti ja ennakkoluulottomasti uusia menetelmiä, välineitä ja sovelluksia. (Ylöjärven vasu s. 39)

Ammatillisen keskustelun mahdollistaminen ja lisääminen (Valssin kehittämistavoite)

Toimenpiteet:

1. Tehdään etukäteissuunnittelu ja valmistelu yhdessä henkilöstön kanssa
 - Elokuussa pedagogisessa tiimipalaverissa kirjattiin yhteiseen vuosikelloon suunnitelma siitä, miten ammatillista keskustelua käydään toimintakauden aikana. Käydyistä keskusteluista kirjataan samaan vuosikelloon myös päivämäärä, jolloin asiasta on keskusteltu.
2. Järjestetään suunnittelu- ja arviointipäivät ja/tai -illat syys- ja kevätkaudella (työaikalain puitteissa)
3. Kirjataan yksikön toimintasuunnitelmaan

- Pedagogista keskustelua käydään viikoittain pidettävissä pedagogisissa tiimeissä. Keskusteluissa voidaan käydä läpi suunniteltuja aiheita tai jokainen voi itse tuoda esille aiheen, joka tällä hetkellä on ryhmässä ajankohtainen. Viikoittaisissa ryhmien omissa tiimipalaverissa suunnitellaan myös ryhmän omaa pedagogiikkaa ja käydään pedagogista keskustelua. Ryhmien muut kasvattajat mahdollistavat tiimien pitämisen huolehtimalla ryhmän toiminnasta palaverien ajan. Ryhmien kasvattajat sitoutuvat osallistumaan pedagogisiin tiimeihin ja suunnittelevat arjen toiminnat niin, että se mahdollistaa aina vähintään yhden kasvattajan osallistumisen pedagogiseen tiimiin.
- Miten pedagoginen, ammatillinen keskustelu on toteutunut yksikössä ja sovitut kehittämistoimenpiteet? (tammi-helmikuu)

4. Käydään johtajien ja hallinnon kehittämispalaverissa keskustelua ammatillisen keskustelun mahdollistamisesta ja lisäämisestä sekä sen arvioinnista ja toteutuksesta kerran syksyllä ja kerran keväällä.

5. Tehdään järjestäjän toimesta vuosittain varhaiskasvatuksen henkilöstölle kysely, jossa on yksi kysymys ammatillisen keskustelun toteutumisesta. Kyselyn tulokset käsitellään johtajien ja hallinnon kehittämispalaverissa ja sovitaan mahdolliset jatkotoimenpiteet.

Inklusiivisten toimintatapojen kehittäminen ja toteuttaminen yksikössä

Inklusiivisuus toteutuu laadukkaassa pedagogisessa toiminnassa, erityispedagogisessa osaamisessa, kasvatus- ja opetushenkilöstön sitoutumisessa inklusiivisiin periaatteisiin, ympäristön muokkaamisessa lapsille sopivaksi ja yhteistyössä vanhempien ja monialaisten ammattilaisten kanssa. Jokaisella lapsella on lähtökohtaisesti oikeus omassa lapsiryhmässään toteutuvaan varhaiskasvatukseen sekä kehityksen ja oppimisen sekä hyvinvoinnin tukeen. Lapsella on kuitenkin tuen tarpeidensa mukaisesti oikeus myös varhaiskasvatukseen ja tuen toteuttamiseen pienennetyssä lapsiryhmässä (esim. lapsiryhmän pienennys, pienryhmä, integroitu ryhmä, erityisryhmä). (Ylöjärven vasu s.38)

Inklusiivisuutta toteutetaan ryhmissä päivittäin monin eri tavoin. Ryhmissä havainnoidaan ja arvioidaan toimintaa ja toimintaympäristöä jatkuvasti. Ryhmien ilmapiiriin kiinnitetään huomiota ja pyritään siihen, että kaikki pääsevät osalliseksi itselleen sopivalla tavalla. Arki suunnitellaan lapsilähtöiseksi ja pyritään luomaan jokaiselle lapselle turvallinen ympäristö, jossa kasvaa. Leluja ja leikkiympäristöjä kehitetään vastaamaan lasten tarpeita. Vuorovaikutukseen kiinnitetään huomiota ja pyritään siihen, että se on

keskustelevaa ja lämmintä. Perheiden osallisuutta tuetaan mm. järjestämällä vanhempainiltoja ja iltatapahtumia sekä käymällä yhdessä varhaiskasvatussuunnitelma- ja arkikeskusteluita haku- ja tuontitilanteissa.

Keskustelun tueksi: [reflektointitykalu inklusiivisuuden arviointiin 2019.pdf \(oph.fi\)](#)

Hyvinvointi, turvallisuus ja kestävä elämäntapa

Kestävä elämäntapa

Sosiaalisesti kestävä elämäntapa on varhaiskasvatuksessa keskeistä. Vuorovaikutus- ja tunnetaitojen oppiminen pedagogisesti suunnitelluissa toiminnoissa sekä arjen eri tilanteissa ovat olennaisia. Henkilöstön antama malli ja esimerkki ovat erityisen tärkeitä. Osallisuuden ja kuulluksi tulemisen kokemus luon hyvinvointia nyt ja myöhemmin. Lapsi voi ikätasonsa mukaan vaikuttaa arjessaan moniin asioihin.

Ylöjärvellä on käytössä kestävä elämäntavan käsikirja, joka tukee kasvattajia tiedon kartuttamisessa ja arjen toiminnoissa. Päiväkotien kestävästä kehityksestä vastaavat työntekijät pitävät keskustelua temasta säännöllisesti yllä omassa työyhteisössään (Ylöjärven vasu s. 44)

Otetaan käyttöön [kestävän elämäntavan käsikirja](#) ja sieltä [vuosikello](#)

Kyläsepan päiväkodissa harjoitellaan vuorovaikutustaitoja joka päivä lasten kanssa. Miten kohdataan toinen ihminen leikissä ja arjen toimissa. Joka päivä yhdessä aikuisen tuella harjoitellaan oman vuoron odottamista, muiden ystävällistä kohtaamista, vuorottelua, jakamista, kohteliaita, kauniita tapoja ja tilan antamista. Päivittäin lapset saavat uusia kokemuksia ja elämyksiä, jotka auttavat heitä kasvamaan ja oppimaan eri tavoin.

Varhaiskasvatuksessa lasten omat vahvuudet löytyvät ja ne kehittyvät, kun kasvattajat osaavat tukea lapsia ja tehdä lasten omia taitoja näkyviksi. Kannustuksen ja rohkaisun avulla sinnikkyys ja hyvä itsetunto saavat vahvistusta. Kasvattajat tarttuvat herkästi lasten mielenkiinnon kohteisiin arjessa. Mielenkiinnon kohteista keskustellaan ja niitä käsitellään yhdessä.

Kyläsepan päiväkodissa lapsia kannustetaan ja ohjataan omatoimisuuteen. Lapsen ikätaso huomioiden häntä ohjataan omatoimisuuteen arjen perustoimissa, kuten kuivaksi harjoittelussa, leivän voitelussa, pukemisessa ja riisumisessa, lelujen paikoilleen laittamisessa ja muissa arjen puuhissa. Lasten kanssa keskustellaan turvataidoista ja omasta turvallisuudesta huolehtimisesta. Säännöllinen päivärytmi ja

päivittäin toistuvat rutiinit luovat turvallisuutta lapselle. Lyhyet, yksinkertaiset ohjeet, oman ja lasten toiminnan sanoittaminen, sekä tukiviittomien ja kuvatuun hyödyntäminen tekee myös lapsille päivän hahmottamisesta helpompaa. Kun lapsi tietää mitä tapahtuu seuraavaksi, syntyy tunne mahdollisuudesta vaikuttaa oman arjen kulkuun.

Kestävän elämäntavan käsikirjan mukaisesti huomioimme toiminnassamme niin ekologisen, taloudellisen kuin sosiaalisen ja kulttuurisen kestävyden. Lasten kanssa tutkimme yhdessä lähiympäristöä ja pidämme yhdessä huolta siitä. Harjoittelemme lelujen kestävästä ja tarkoituksenmukaista käyttöä ja hankinnoissa huomioimme tuotteen eliniän ja kestävyden. Harjoittelemme myös yhdessä kierrättämistä, säästämistä ja uudelleenkäyttöä.

Osallisuus on tärkeä osa toimintaamme. Yhteisöllisyyttä päiväkodissamme luodaan yhdessä suunnitelluilla ja järjestetyillä hetkillä sekä päiväkotipäivän aikana, että sen ulkopuolella. Päiväkodissamme järjestetään yhteisiä lauluhetkiä, juhlitaan yhdessä erilaisia juhlapäiviä ja muita merkkipäiviä. Pidämme myös huolta työssä jaksamisesta järjestämällä kuukausittain työhyvinvointihetkiä.

Liikuntakasvatus

Varhaiskasvatuksen tavoitteena on innostaa lapsia liikkumaan monipuolisesti sekä kokemaan liikunnan iloa. Lapsia kannustetaan ulkoiluun ja liikunnallisiin leikkeihin kaikkina vuodenaikoina. Ohjatun liikkumisen lisäksi huolehditaan siitä, että lapsilla on riittävästi mahdollisuuksia päivittäiseen omaehtoiseen liikuntaan sekä sisällä että ulkona. Liikuntakasvatuksen tulee olla säännöllistä, lapsilähtöistä, monipuolista ja tavoitteellista. Riittävä fyysinen aktiivisuus on tärkeää lapsen terveelle kasvulle, kehitykselle, oppimiselle ja hyvinvoinnille. (Ylöjärven vasu s. 64)

Toimintakaudella 2024–2025 tavoitteena on tunnistaa vähän liikkuvat ja motorisesti heikotasoiset lapset. Tunnistamisen jälkeen tiimeissä mietitään toimenpiteen näiden lasten tukemiseksi. Asia tulee ottaa puheeksi perheen kanssa ja suositella esim. kaupungin liikuntaneuvontaa: liikunnanohjaaja Leena Äikäs, etunimi.sukunimi@ylojarvi.fi tai p. 044 486 0673

Lasten liikunnallista elämäntapaa edistetään toteuttamalla liikkuva varhaiskasvatus -ohjelmaa yhteistyössä Ylöjärven kaupungin hyvinvointipalveluiden kanssa. Tavoitteena on mahdollistaa jokaiselle lapselle liikkumisen ilo sekä riittävä päivittäinen fyysinen aktiivisuus.

Vahvistamme varhaiskasvatuksessa lasten fyysistä aktiivisuutta ja ylläpidämme liikunnallista toimintakulttuuria. Liikumme itse lasten mukana päivittäin ja innostamme lapsia liikkumaan. Käytämme monipuolisesti päiväkodissa olevia sisä- ja ulkoliikunta välineitä. Havainnoimme ja pyrimme tunnistamaan vähän liikkuvat lapset. Innostamme ja yritämme löytää heitä kiinnostavan liikuntamuodon ja tuemme lasten motorisia taitoja erilaisin menetelmin.

Innostamme liikkumiseen järjestämällä mahdollisimman monipuolista liikuntaa esim. käymme Ilves-areenalla, luistelemassa, hiihtämässä, metsäretkillä ja järjestämme erilaisia urheilutapahtumia, joissa on mahdollisuus kokeilla eri lajeja. Lapsia kannustetaan liikkumaan myös vapaa-ajalla, esim. jaetaan perheille materiaalia liikkumiseen. Vasukeskusteluissa huoltajien kanssa voimme kannustaa ja ehdottaa lapselle mielekästä liikunnallista harrastusta ja suositella esim. kaupungin liikuntaneuvontaa.

Käytämme Liikkuva varhaiskasvatus -ohjelmaa, hyödyntäen omien asiantuntijoiden osaamista. Harjoittelemme turvallista liikkumista kävely- ja metsäretkillä lähiympäristössä ja käymme yhdessä läpi liikennesääntöjä. Osallistumme marraskuussa Jekku Jänön seikkailuviikkoon. Teemme yhteistyötä Ylöjärveläisten liikuntaseurojen kanssa.

Yksikön oppimisympäristöt ja niihin liittyvät toimintaperiaatteet

Varhaiskasvatuksessa hyödynnetään suunnitelmallisesti monipuolisia oppimisympäristöjä. Oppimisympäristöihin ja työtapoihin liittyvät toimintaperiaatteet sekä mahdolliset muut yhteistyötahot kirjataan toimintasuunnitelmaan. Toimintasuunnitelmaan kirjattuja oppimisympäristöön liittyviä asioita ja niiden toteutumista arvioidaan ja kehitetään vuosittaisen itsearvioinnin yhteydessä. Oppimisympäristöjen arviointia ja kehittämistä tehdään yhdessä lasten ja huoltajien kanssa sekä vertaisarvioinnin keinoin. Varhaiskasvatuksen henkilöstö ilmoittaa epäkohdista yksikön johtajalle. Oppimisympäristöjen kehittämistä toteutetaan yhdessä Ylöjärven kaupungin tekniikka- ja ympäristöosaston kanssa. (Ylöjärven vasu s. 46)

Päiväkotien oppimisympäristöjä kehitetään päivittäin. Lapset saavat olla mukana vaikuttamassa kehitystyössä. Oppimisympäristöjä arvioidaan niin lasten kuin kasvattajien kesken säännöllisesti. Oppimisympäristöt pyritään rakentamaan siten, että niitä on helppo muokata lasten tarpeiden ja toiveiden mukaan. Haluamme tarjota lapsille turvallisen, iloisen ja oivalluksia herättävän oppimisympäristön. Oppimisympäristöinä hyödynnetään sekä päiväkodin ulko- että sisätiloja, sekä päiväkodin lähiympäristöjä (esim. kirjasto).

Henkilöstön vuorovaikutuksen ja yhteenkuuluvuuden tunteen kohentaminen, sekä vanhempien kanssa tehtävään yhteistyöhön keskittyvät tavoitteet Kyläsepässä

Kyläsepän päiväkodissa yhdeksi kehittämiskohteeksi Valssi-laadunarviointijärjestelmä hyödyntäen valikoitui henkilöstön keskinäinen vuorovaikutus. Henkilöstön keskinäisessä vuorovaikutuksessa keskityttiin erityisesti yhteisöllisyyden palauttamiseen ja ylläpitämiseen, yhteisten asioiden jakamiseen ja tekemiseen, yhteisiin toimintahetkiin ja kasvattajien väliseen yhteisöllisyyteen. Näiden tavoitteiden saavuttamiseksi toimenpiteitämme ovat olleet muun muassa tiedonkulun tehostaminen, yhteiset toimintahetket ja yhteisten työhyvinvointitaukojen mahdollistaminen.

Muita työkaluja, joilla olemme arvioineet omia kehityskohteitamme ovat olleet vuonna 2023 toteutettu henkilöstötutkimus, sekä toiminnallinen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma. Henkilöstötutkimuksen myötä olemme keskittyneet erityisesti me-hengen parantamiseen tehostamalla myönteisen palautteen antamista ja avointa keskustelua ongelmakohtista, sekä kiinnitetty huomiota omaan ystävälliseen vuorovaikutukseen vanhempien ja työkavereiden kanssa. Toiminnallisen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman teossa ja toimeenpanossa olemme suunnanneet huomiomme leluvalikoiman sukupuolisensitiivisyyteen ja tarkoituksenmukaisuuteen jokaisella ikäryhmällä. Myös päiväkodin omaa kirjavalikoimaa on käyty läpi ja kirjastosta on lainattu moninaisuutta käsitteleviä teoksia.

Päiväkodin eri kehittämiskohteiden ja niiden toimenpiteiden toteutumista on arvioitu viimeksi Kyläsepän henkilöstön suunnitteluillassa syksyllä 2024.

Yhteistyö varhaiskasvatuksessa

Huoltajien kanssa tehtävä yhteistyö

Luottamuksen pohja huoltajien kanssa luodaan päivittäisessä vuorovaikutuksessa. Varhaiskasvatuksen henkilöstö kannustaa huoltajia osallistumaan yhteiseen suunnitteluun ja arviointiin sekä tukee huoltajia keskinäisessä verkostoitumisessa. Tulevaisuudessa nostamme säännöllisin välein pedagogisesti tärkeitä aihealueita arjen vuorovaikutustilanteisiin ns. ovensuokeskusteluihin. Saamaamme tietoa hyödynnetään toiminnan ja toimintaympäristön suunnittelussa. (Ylöjärven vasu s. 48)

Luottamuksen pohja huoltajien kanssa luodaan päivittäisessä vuorovaikutuksessa. Varhaiskasvatuksen henkilöstö kannustaa huoltajia osallistumaan yhteiseen suunnitteluun ja arviointiin sekä tukee huoltajia keskinäisessä verkostoitumisessa.

Huoltajien osallisuutta mahdollistetaan monin keinoin esim. vanhempainilloissa, yhteisissä tapahtumissa sekä päivittäisissä keskusteluissa tuonti- ja hakutilanteissa. Kuuntelemme huoltajien toiveita, mielipiteitä ja ideoita. Vanhempainillassa käydään läpi ryhmän keskeiset asiat, keskustellaan toiminnasta ja samalla huoltajilla on mahdollisuus tutustua toisiinsa.

Pyrimme luomaan avoimen ja luottamuksellisen keskusteluympäristön. Pääasiallinen tiedotuskanavamme on eVaka. Huoltajia kannustetaan seuraamaan myös ryhmän Padlet-seinää ja antamaan palautetta siitä ja olemaan yhteydessä tarvittaessa puhelimitse, viesteillä tai sähköpostitse. Vasukeskusteluissa käymme syvällisemmin läpi lapsen yksilöllisiä tarpeita ja toivomme palautetta toiminnasta.

Vuoden aikana päiväkodissa järjestetään joulun- ja kevätjuhla sekä erilaisia teemallisia tapahtumia, joihin vanhemmat ovat tervetulleita.

Vuonna 2023 toteutetun asiakaskokemuskyselyn pohjalta kehittämiskohteeksemme on valikoitunut kiusaamisen ehkäisyn näkyväksi tekeminen, lisäpalveluiden piiriin ohjaaminen ja vanhempien osallisuuden näkyväksi tekeminen ryhmissä. Toimenpiteinä näiden tavoitteiden saavuttamiseksi ovat toimineet vanhempien tiedottaminen kiusaamisen ehkäisyn toimenpiteistä, ja Pirkanmaan hyvinvointialueen uudelleen järjestäytymisen myötä myös lisäpalveluiden piiriin hakeutuminen on selkiytynyt.

Monialainen yhteistyö

Varhaiskasvatus toimii yhteistyössä lapsiperheiden sosiaalityön, lastensuojelun, neuvolapalvelujen, lasten ja nuorten erityispalveluiden, terveyspalvelujen, kulttuuri- ja liikuntapalveluiden kanssa sekä hallinnon että käytännön toiminnan tasolla. Muita yhteistyötahoja ovat mm. eri uskontokunnat ja yhdistykset. Yksityisen palveluntuottajan kanssa tehtävä yhteistyö koostuu ohjauksesta ja valvonnasta sekä yhteistyötapaamisista (Ylöjärven vasu s.50)

Varhaiskasvatusyksiköt tekevät aktiivista monialaista yhteistyötä. Henkilöstö ohjaa asiakasperheitä palvelujen piiriin perheen tarpeiden mukaisesti.

Varhaiskasvatus toimii yhteistyössä lapsiperheiden sosiaalityön, lastensuojelun, neuvolapalvelujen, lasten ja nuorten erityispalveluiden, terveyspalveluiden, kulttuuri- ja liikuntapalveluiden kanssa sekä hallinnon että käytännön tasolla. Yksityisen palvelutuottajan kanssa tehtävä yhteistyö koostuu ohjauksesta ja valvonnasta sekä yhteistapaamisista. Teemme aktiivista monialaista yhteistyötä. Ohjaamme asiakasperheitä palvelujen piiriin perheen tarpeiden mukaisesti. Perheiden on mahdollista saada apua lapsen kehityksen tukeen liittyvissä asioissa neuvolapsykologin, ja terapia- ja kuntoutuspalveluiden muodossa. Muissa vanhemmuuden ja lapsiperhearjen haasteisiin liittyvissä asioissa auttavat perheneuvolan, perheohjauksen, lapsiperheiden kotipalvelun, sekä tukiperhetoiminnan palvelut.

Lastenneuvolan arviointilomake täytetään 1v 6kk- ikäisestä sekä 4-vuotiaasta lapsesta. Kolmevuotiaille tehdään Hali-arviointi ja viisivuotiaille Kehu-arviointi. Ne lähetetään neuvolaan huoltajan luvalla.

Varhaiskasvatuksen pedagogisen toiminnan suunnittelu ja toteuttaminen (Sara)

Ylöjärven varhaiskasvatusyksiköiden suunnittelukäytännöt, palaverikäytännöt ja työryhmät

Ylöjärven varhaiskasvatusyksiköissä opettajat kokoontuvat viikoittain pedagogiseen tiimiin, johon mahdollisuuksien mukaan osallistuu myös lastenhoitajia. Pedagogisessa tiimissä suunnitellaan, arvioidaan ja kehitetään varhaiskasvatuksen yhteisen pedagogisen vuosikellon mukaisia teemoja. Pedagogisten tiimien lisäksi yksiköissä järjestetään lapsiryhmäkohtaisia tiimipalavereita sekä lastenhoitajien omia kehittämispalavereita. Toiminnan suunnittelussa ja toteuttamisessa mahdollistetaan lasten ja huoltajien osallisuus.

Pedagogisen tiimin vuosikello [Pedagogisen tiimin vk3 \(1\).docx \(sharepoint.com\)](#)

Pedagoginen dokumentointi

Henkilöstö toteuttaa yhdessä lasten kanssa digitaalisin menetelmin monipuolista pedagogista dokumentointia. Lapset ovat osallisina dokumentoinnissa esimerkiksi videoimalla, valokuvaamalla tai äänittämällä itse. Erilaisia talletettuja dokumentteja käydään läpi myöhemmin lasten kanssa, tiimipalaverissa sekä huoltajien tapaamisissa kuten vasukeskusteluissa. Digitaalisia dokumentteja hyödynnetään pedagogisen toiminnan suunnittelussa ja arvioinnissa. Digitaalista dokumentointia voidaan hyödyntää myös tukea tarvitsevien lasten moniammatillisessa yhteistyössä muun muassa videomateriaalia käyttäen. (Ylöjärven vasu s. 53)

Digitaalisten menetelmien hyödyntäminen pedagogisessa dokumentoinnissa

Henkilöstö toteuttaa yhdessä lasten kanssa digitaalisin menetelmin monipuolista pedagogista dokumentointia. Lapset ovat osallisina dokumentoinnissa esimerkiksi videoimalla, valokuvaamalla tai äänittämällä itse. Erilaisia tallennettuja dokumentteja käydään läpi myöhemmin lasten kanssa, tiimipalaverissa sekä huoltajien tapaamisissa kuten vasukeskusteluissa. Digitaalisia dokumentteja hyödynnetään pedagogisen toiminnan suunnittelussa ja arvioinnissa. Digitaalista dokumentointia voidaan

hyödyntää myös tukea tarvitsevien lasten moniammatillisessa yhteistyössä muun muassa videomateriaalia käyttäen.

Käytössämme on Padlet -sovellus, johon jokaisella ryhmällä on omat tunnukset. Padlet-seinälle julkaisemme ryhmän toimintaa kuvin, videoin ja tekstein kerrottuna. Arjen hetkiä taltioimme myös kuvaamalla ja videoimalla sekä tabletilla että puhelimella.

Oppimisen alueet

Minä ja meidän yhteisömmme

Katsomuskasvatus

Varhaiskasvatuksen katsomuskasvatuksessa yhteisen tutustumisen kohteena ovat lapsiryhmässä läsnä olevat uskonnot ja muut katsomukset. Lasten kanssa voidaan tarkastella myös laajemmin uskontoja ja katsomuksia. Vastaavasti tarkastellaan uskonnottomuutta. Tavoitteena on edistää keskinäistä kunnioitusta ja ymmärrystä eri katsomuksia kohtaan sekä tukea lasten kulttuuristen ja katsomuksellisten identiteettien kehittymistä. Lasten kanssa tutustutaan erilaisiin katsomuksiin ja niihin liittyviin perinteisiin. Luontevia tapoja tarkastella katsomuksia ovat esimerkiksi vuodenkiertoon liittyvät juhlat ja tapahtumat sekä päivittäiset tilanteet, kuten pukeutuminen tai ruokailu. Lasten ihmettelylle annetaan tilaa, ja heidän kanssaan pohditaan heitä askarruttavia elämänskysymyksiä. Katsomuskasvatuksessa tehdään yhteistyötä huoltajien kanssa kunkin perheen taustaa, katsomuksia ja arvoja kuullen ja kunnioittaen. Katsomuskasvatus tukee muun muassa lasten kulttuuriseen osaamiseen, vuorovaikutukseen ja ilmaisuun sekä ajatteluun ja oppimiseen liittyvää laaja-alaista osaamista (Ylöjärven vasu s. 61).

Varhaiskasvatuksen henkilöstö vastaa toimipaikoissaan toteutettavasta katsomuskasvatuksesta. Varhaiskasvatuksen katsomuskasvatukseen ei kuulu minkään uskonnon tai katsomuksen opetusta. Voimme tehdä yhteistyötä Ylöjärven seurakunnan kanssa ja muiden katsomuksellisten ja uskonnollisten yhteisöjen kanssa. Ylöjärven seurakunnan kanssa on yhdessä työstetty tukimateriaalia henkilöstölle ja materiaali ohjaa varhaiskasvatuksen henkilöstöä toteuttamaan katsomuskasvatusta vasun linjaamalla tavalla.

Työyhteisön yhteinen ymmärrys erilaisiin katsomuksiin tuo henkilöstölle varmuutta ja rohkeutta avata katsomuskasvatusta ja siihen liittyvää pedagogista toimintaa huoltajille. Katsomuskasvatuksessa lapsille

annetaan mahdollisuus saada tietoa katsomuksista oma ikä- ja kehitystaso huomioon ottaen. Katsomuskasvatuksessa lapset saavat myös harjoittaa oikeuttaan ilmaista omia katsomuksellisia pohdintoja, kysyä ja kyseenalaistaa.

[Katsomuskasvatus varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa | Opetushallitus \(oph.fi\)](#)

[Katsomuskasvatuksen toteuttaminen \(henkilöstö\).](#)

[Huoltajille tietoa katsomuskasvatuksesta](#)

Tutustumme yhdessä ryhmässä olevien lasten uskontoihin ja katsomuksiin lasten ikä huomioiden. Tavoitteena on edistää keskinäistä kunnioitusta ja ymmärrystä eri katsomuksia kohtaan. Tuemme lasten kulttuurillisen ja katsomuksellisen identiteetin kehittymistä yhdessä kotien kanssa. Katsomuskasvatus pyrkii edistämään lapsen oikeuksien toteutumista.

Lasten kanssa tutustumme erilaisiin katsomuksiin ja niihin liittyviin perinteisiin esimerkiksi vuoden kiertoon liittyvien juhlien yhteydessä. Erilaiset uskonnot ja katsomukset tulevat luontevasti esille myös lasten kysymyksiin vastatessa esimerkiksi ruokailuun tai pukeutumiseen liittyvissä asioissa. Lasten ihmettelylle annetaan tilaa ja heidän kanssaan pohditaan heitä askarruttavia elämänkysymyksiä. Lasten syväajatukset tulevat usein esille leikeissä tai esimerkiksi taidekasvatuksen yhteydessä voi tulla esiin väyliä, joiden kautta lapsi pystyy herkemmin ja vapaammin kertomaan sisäisestä maailmastaan ja omista ajatuksistaan. Katsomuskasvatuksessa hyödynnämme muun muassa uutta alan kirjallisuutta. Seurakunnan työntekijä voi vieraillla päiväkodissa oman alansa asiantuntijana tai tarvittaessa toimia henkilökunnan mentorina tai antaa tukea silloin, jos tarvitaan suru- tai kriisiapua. Seurakunta voi toimia oppimisympäristönä, esimerkiksi voimme käydä tutustumassa kirkkorakennukseen tai hautausmaahan.

Katsomuskasvatuksessa teemme yhteistyötä huoltajien kanssa kunkin perheen taustaa, katsomuksia ja arvoja kuullen ja kunnioittaen. Huoltajien toiveet kirjataan vasukeskustelun yhteydessä lapsen varhaiskasvatussuunnitelmaan.

Lapsen kehityksen ja oppimisen tuki

Varhaiskasvatuksen erityisopettaja tukee ryhmien laadukasta peruspedagogiikkaa ja on mukana yleisen, tehostetun sekä erityisen tuen prosesseissa. Varhaiskasvatuksen erityisopettaja työskentelee lapsiryhmissä toteuttaen kolmitasoista tukea yhdessä henkilöstön kanssa samalla konsultoiden ja ohjaten heitä tukeen

liittyvissä asioissa. Lapsiryhmien muodostaminen tehdään yhteistyössä varhaiskasvatusyksikön johtajan, varhaiskasvatuksen erityisopettajan ja lapsiryhmän henkilöstön kanssa. Koko varhaiskasvatuksen henkilöstö osallistuu tuen toteuttamiseen ja kaikilla on vastuu siitä.

Varhaiskasvatusyksikön johtaja huolehtii, että tukea tarvitsevan lapsen kanssa työskentelevä henkilöstö sitoutuu käyttämään erityisopettajan kanssa sovittuja tuen menetelmiä ja arvioimaan niiden vaikutusta lapsen

kehitykseen ja oppimiseen yhdessä lapsen ja huoltajien kanssa. Henkilöstön tuen osaamista lisätään tarvittaessa koulutuksilla ja työssä oppimista ohjaamalla. (Ylöjärven vasu s.73)

Varhaiskasvatuksen erityisopettaja (Veo) tukee ryhmien pedagogiikkaa ja suunnittelee tuen prosesseja yhdessä varhaiskasvatuksen opettajien kanssa. Veo:n resurssit kohdennetaan erityisesti ryhmiin, joissa on tuen tarpeita, mutta hänen osaamisensa on koko varhaiskasvatusyksikön käytettävissä. Veo on mukana yksikkömme toiminnassa viikoittain. Häneltä on myös aina mahdollista saada konsultaatio tukea. Tuen toteutukseen ja arviointiin sitoutuvat ja osallistuvat yhdessä varhaiskasvatuksen erityisopettaja, koko ryhmän henkilökunta sekä lapsen vanhemmat. Tuen osaamista kehitetään ja vahvistetaan erilaisten koulutusten sekä osaamisen jakamisen kautta.

Pedagogisen toiminnan arviointi ja kehittäminen

Ylöjärven varhaiskasvatuksen kehittäminen tapahtuu säännöllisen arvioinnin ja henkilöstön keskinäisen sekä lasten ja huoltajien kanssa käydyin vuoropuhelun kautta. (Ylöjärven vasu s. 91)

Ylöjärven varhaiskasvatuksessa arvioidaan yksikön toimintasuunnitelmaa, ryhmäkohtaista toimintasuunnitelmaa ja lapsikohtaista varhaiskasvatussuunnitelmaa itsearviointin, kyselyjen ja keskustelun keinoin. Itsearviointia toteutetaan suunnitelmallisesti ja tavoitteellisesti Varhaiskasvatuksen laadun perusteet ja suositukset -asiakirjan ohjeistuksen mukaisesti. Lisäksi arvioinnissa hyödynnetään erilaisia dokumentteja. Lapsille tarjotaan aktiivisesti mahdollisuuksia ajatustensa ja mielipiteidensä esittämiseen. Huoltajille järjestetään säännöllisesti tilaisuuksia varhaiskasvatuksen suunnitteluun, arviointiin ja kehittämiseen. (Ylöjärven vasu, s. 92)

Ylöjärven varhaiskasvatussyksiköissä toimintaa arvioidaan Karvin (Kansallinen koulutuksen arviointikeskus) ohjeiden mukaisesti mm. digitaalisen laadunarviointimenetelmä Valssin avulla. Lapset arvioivat varhaiskasvatussuunnitelman mukaista toimintaa ryhmissä mm. laatupelin avulla.

Toimintasuunnitelmaa arvioidaan pedagogisen tiimin vuosikellon mukaisesti varhaiskasvatussyksikön johtajien ja henkilöstön välisillä keskusteluilla ja itsearvioimalla. Arvioinnin perusteella valitaan yksikön toiminnan kehittämiskohteet.

Alkuvuodesta ja kevätkauden päätteeksi arvioidaan hallinnon ja yksikön johtajien kehittämiskokouksissa, miten toimintasuunnitelman tavoitteet ovat toteutuneet ja sovitaan mahdolliset kehittämiskohteet.

Lapsen varhaiskasvatussuunnitelmaan kirjattujen tavoitteiden toteutumista arvioidaan jatkuvan arvioinnin periaatteella huoltajien kanssa.

Asiakkaille tehdään yksikkökohtainen kysely ajankohtaisista asioista vähintään kerran vuodessa. Huoltajille järjestetään mahdollisuus yhteisiin keskusteluihin ja pohdintoihin.

Pedagogiset vastuut yksikössä

S2 ja Kulta-ryhmä: Sara Kukkola

Kulttuurikude-ryhmä: Merja Kumanto

Liikunta: Minna Mäkkylä

Kestävä kehitys: Anneli Kallio

Digi: Petra Ruohonen